

Παραδοσιακή αρχιτεκτονική και αρχές βιοκλιματικού σχεδιασμού: Η περίπτωση της κοινότητας Σαλαμιούς

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Μέσης Γενικής και Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται σε μονοήμερη βάση (9:00-13:00 ή 9:00-16:00).

Σημείωση: Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας.

ΣΤΟΧΟΙ

- Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται:
- να γνωρίσουν και να μελετήσουν κατοικίες διαφόρων τύπων παραδοσιακής αρχιτεκτονικής στην κοινότητα Σαλαμιούς,
 - να γνωρίσουν τις αρχές βιοκλιματικού σχεδιασμού των κτηρίων,
 - να αντιληφθούν ότι η παραδοσιακή αρχιτεκτονική στην Κύπρο και ο τρόπος κατασκευής των κατοικιών είναι σύμφωνες με τις αρχές βιοκλιματικού σχεδιασμού,
 - να εξετάσουν τους τρόπους με τους οποίους οι παλιότερες γενιές εκμεταλλεύονταν την ηλιακή ενέργεια, εξοικονομώντας τις συμβατικές μορφές ενέργειας,
 - να αντιληφθούν τη στενή σχέση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και παράδοσης με το φυσικό περιβάλλον,
 - να γνωρίσουν τα υλικά που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν για την κατασκευή των κατοικιών (πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τους καθώς και το ενεργειακό αποτύπωμα των οικοδομών),
 - να συγκρίνουν κατοικίες του χτες και του σήμερα και να εξάγουν συμπεράσματα σε σχέση με τον τρόπο ζωής των ανθρώπων, αντρών και γυναικών, τότε και τώρα,
 - να γνωρίσουν τα επαγγέλματα τα οποία σχετίζονται με την οικοδόμηση των κατοικιών στο παρελθόν και σήμερα,
 - να κατανοήσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κοινότητες της περιοχής (αστυφιλία και τα επακόλουθά της),
 - να καλλιεργήσουν το αίσθημα της εκτίμησης και του σεβασμού της παράδοσης και του πολιτισμού του τόπου μας, όπως έχει διαμορφωθεί και διασωθεί μέσα από τις τοπικές κοινότητες,
 - να αναπτύξουν κριτική στάση σε σχέση με το σύγχρονο τρόπο ζωής και να αναζητήσουν εναλλακτικές επιλογές ως προς τη διασφάλιση ποιότητας ζωής στη βάση της γνώσης και εκτίμησης του πολιτισμού και της παράδοσής μας.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9:00 – 9:30

Άφιξη-καλωσόρισμα και ξενάγηση στο κέντρο.

9:30 – 10:30

Εισαγωγή και θεωρητική προσέγγιση του θέματος με προβολή σχετικών διαφανειών για τις αρχές βιοκλιματικού σχεδιασμού των κτηρίων και την παραδοσιακή κυπριακή αρχιτεκτονική. Συζήτηση για τη σημασία διατήρησης της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής του τόπου μας και αναφορά στα σύγχρονα βιοκλιματικά κτήρια και στη μοντέρνα αρχιτεκτονική. Προετοιμασία των μαθητών/μαθητριών για τη μελέτη πεδίου στην κοινότητα της Σαλαμιούς.

10.30 – 10.45

Διάλειμμα

10.45 – 12.00

Με τη χρήση χάρτη, οι μαθητές/μαθήτριες περιδιαβαίνουν στην κοινότητα Σαλαμιούς και εντοπίζουν τους διάφορους τύπους παραδοσιακών κατοικιών στην κοινότητα. Παράλληλα, εξετάζουν τους παράγοντες που διαμόρφωσαν την αρχιτεκτονική της περιοχής όπως την γεωμορφολογία, το κλίμα, τη χλωρίδα, την παράδοση κ.λπ.

Συζήτηση και καταγραφή σε φύλλα εργασίας των στοιχείων αειφορίας που εντοπίζονται στις κατοικίες και ευρύτερα στην κοινότητα.

Επίσκεψη στο εσωτερικό παραδοσιακής κατοικίας και παρατήρηση των υλικών από τα οποία είναι κατασκευασμένη. Προβληματισμός και εντοπισμός των στοιχείων που αποτελούν χαρακτηριστικά της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. Συζήτηση για τον τρόπο εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας στο παρελθόν και σήμερα.

Φωτογράφιση κατασκευαστικών λεπτομερειών σε παραδοσιακά σπίτια της κοινότητας.

Συνάντηση των μαθητών/μαθητριών με κατοίκους, γυναίκες και άντρες, της περιοχής και συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα υλικά, τους τρόπους κατασκευής των σπιτιών άλλοτε και σήμερα, τα παραδοσιακά επαγγέλματα που σχετίζονταν με την οικοδόμηση ενός σπιτιού, το χρόνο κτίσματος ενός σπιτιού κ.ά.

Επίσκεψη στη Μονή Παναγίας Σαλαμιωτίσσης και καταγραφή των παραδόσεων που σχετίζονται με την ιστορία της Μονής και το φυσικό περιβάλλον.

12.15 – 13.00

Επιστροφή στο Κέντρο και εργασίες ανατροφοδότησης. Με τη βοήθεια των παρατηρήσεων και των στοιχείων που συνέλεξαν συζητούν για την στενή σχέση και αλληλεπίδραση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτισμού, για τον παλιό και σύγχρονο τρόπο ζωής, την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, την αειφορία και την προσωπική ευθύνη που έχουμε ως πολίτες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Σε περίπτωση που επιλεγεί από την ομάδα το απογευματινό πρόγραμμα (9:00- 16:00) για ανάπτυξη του συγκεκριμένου θέματος, οι μαθητές/μαθήτριες επιστρέφουν στο Κέντρο και συνεχίζουν το πρόγραμμα με ανατροφοδοτικού τύπου δραστηριότητες.

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για το σκοπό αυτό μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό, ή το σχολείο μπορεί να κάνει διευθετήσεις για να φάνε σε εστιατόριο της περιοχής.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν μαζί τους σακουλάκια για συλλογή διάφορων υλικών.
- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα και χρωματιστά. Φορούν αθλητικά παπούτσια και είναι κατάλληλα ντυμένοι/ντυμένες για εξόρμηση στο πεδίο.
- Τα φύλλα εργασίας και τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων παρέχεται από το Κέντρο.